

Försäljning av spanska tillgångar i svensk konkurs

Hur ska fordringsägare och konkursförvaltare gå till väga för att sälja en konkursförsatt svensks tillgångar i Spanien?

EU:s insolvensförordning från 2015 erbjuder flera olika tillvägagångssätt och reglerar vilket lands lagar som ska gälla när flera länder är inblandade, något som är ytterst relevant när svenska konkursförvaltare ska handla i Spanien.

Introduktion

Ett stort antal svenskar spenderar mycket tid i Spanien, delar sin tid mellan bägge länder, startar företag eller köper fastigheter i Spanien. Därför är det inte ovanligt att en person som försatts i konkurs i Sverige har en del av sina tillgångar i Spanien.

Men, hur kan vi bäst komma åt dessa tillgångar om konkursen handläggs i Sverige?

EU:s förordningar i ämnet fokuserar på två olika alternativ: erkännande i Spanien av den svenska konkursen eller ansökan om att inleda ett territoriellt, begränsat konkursförfarande i Spanien.

Dessa båda möjligheter bör noga analyseras i varje enskilt fall för att avgöra vilken som är mest lämplig för att åstadkomma en så snabb och oproblematisks försäljning av tillgångarna som möjligt.

För detta är det viktigt att känna till vissa skillnader mellan de båda ländernas system och på vilka sätt dessa system samverkar.

Erkännande av det svenska konkursförfarandet eller territoriell konkurs i Spanien?

För att ansöka om att ett svenskt konkursförfarande ska erkännas i Spanien måste den svenska konkursförvaltaren – eller någon av borgenärerna – ansöka vid spansk domstol om ett sådant erkännande.

Till ansökan ska domstolens beslut om konkurs bifogas.

Om författaren till artikeln

Julia Fredriksson är svensk och utbildad till jurist vid Universidad de Barcelona.

Hon är spansk advokat, *abogado*, och arbetar med svenska kunder i Zafo Law.

Julia är även auktoriserad översättare i Svenska och Spanska utnämnd av Spaniens utrikesministerium.

Å andra sidan finns möjlighet att inleda ett territoriellt konkursförfarande i enlighet med spansk lagstiftning.

Ett sådant förfarande omfattar enbart de av gäldenärens tillgångar som finns i Spanien och spansk lag tillämpas - såväl vad gäller konkursförvaltarens roll som samtliga övriga aspekter (vilka tillgångar som ingår i konkursboet, hur fordringar behandlas i och i vilka fall förmånsrätt finns, återvinning av tillgångar, m.m.).

Det är viktigt att analysera varje enskilt ärende för att avgöra om något av de två alternativen är mer lämpligt p.g.a. specifika omständigheter i fallet. Dock kan det generellt rekommenderas att ansöka om att den svenska konkursen erkänns i Spanien.

Denna lösning innebär bland annat att konkursförvaltaren får utföra sitt uppdrag i enlighet med svensk lagstiftning, vilket är en fördel då svensk lag i allmänhet ger konkursförvaltarna mer handlingsfrihet och större befogenheter jämfört med Spanien.

Konkursförvaltaren i Spanien respektive Sverige

Det finns viktiga skillnader mellan hur en svensk respektive spansk konkursförvaltare kan utöva sina uppdrag.

Det är värt att peka på att dessa skillnader delvis beror på två skilda synsätt på konkursboet.

I Sverige omhändertas gäldenärens tillgångar av ett konkursbo som blir en separat juridisk person.

Boet representeras av konkursförvaltaren som - med vissa undantag - kan utföra de rättshandlingar som hen finner lämpligast för konkursen och borgenärerna.

I Spanien fråntas visserligen gäldenären i de flesta fall möjligheten att själv förvalta tillgångarna eller förfoga över dessa, men rätten kan slå fast att den som försatts i konkurs ska ha vissa möjligheter att förvalta och/eller förfoga över sin egendom. Detta gäller framför allt när gäldenären själv ansökt om konkurs.

Följaktligen har en svensk konkursförvaltare rätt att utföra rättshandlingar - exempelvis, försäljning av fast eller lös egendom - på det sätt som denne anser mest lämpligt. Konkursförvaltaren övertar också gäldenärens talan i rättegångar som gäller tillgångar som ingår i konkursboet.

En spansk konkursförvaltare, å andra sidan, är mer begränsad i utövandet av sitt uppdrag. Detta beror delvis på att rätten kan besluta att gäldenären fortsatt ska ha viss rätt att förvalta sin egendom.

Dock beror det framför allt på att domstolen som handlägger en konkurs i Spanien enligt lag i stor utsträckning ska kontrollera konkursförvaltaren.

Ofta tar detta sitt uttryck i att konkursförvaltaren måste ansöka om specifika tillstånd från rätten för att kunna utföra olika nödvändiga rättshandlingar.

En spansk konkursförvaltare kan exempelvis inte sälja

Är du förvaltare av ett svenskt konkursbo med tillgångar i Spanien?

Låt Zafo Law hjälpa till med att säkra och realisera tillgångarna som befinner sig i Spanien. Vi har en djupgående kunskap i denna problemställning, och det är vår erfarenhet att en lösning beror på de faktiska omständigheterna.

Vi fokuserar därför på att hitta den lösning som i just ditt fall faktiskt kan vara genomförbar.

Svensk konkurs med tillgångar i Spanien

Erkännande i Spanien av den svenska konkursen eller ett territoriellt, begränsat konkursförfarande i Spanien

Erkännande i Spanien

- Rekommenderas generellt.
- Konkursförvaltaren har mer handlingsfrihet och större befogenheter.
- Konkursförvaltaren har rätt att sälja fast egendom.
- Fordringar behöver inte anmälas på nytt i Spanien.
- Inkomst från försäljning av tillgångar går till det svenska konkursboet.

Konkursförfarande i Spanien

- Användbart i komplexa fall.
- Spansk konkursförvaltare utnämns och regleras av spansk konkurslag.
- Konkursförvaltaren kan inte sälja fast egendom utan tillstånd från rätten.
- Fordringar ska anmälas på nytt i den spanska processen.
- Tillgångar i Spanien går i första hand till betalning av fordringar som lagts fram i den spanska processen.

tillgångar utan att rätten gett sin tillåtelse till detta. För att sälja vissa tillgångar (till exempel, egendom med panträtt eller produktionsenheter) på annat vis än på auktion måste domstolen specifikt godkänna detta.

Dessutom måste konkursförvaltaren, även om denne tar över gäldenärens talan i de flesta typer av rättegångar som inletts före konkursen, få tillstånd från domstolen för att exempelvis kunna ta tillbaka en stämningsansökan, medge motpartens yrkanden eller förlikas.

Den spanska lagstiftningen är rigid i detta avseende och notaries, anställda vid olika register och domare tenderar att kontrollera konkursförvaltaren.

Vikten av ett intyg gällande konkursförvaltarens befogenheter och fullmakt

Som nämnts ovan varierar en svensk konkursförvaltares befogenheter i förhållande till de spanska.

När en svensk konkursförvaltare ska handla i Spanien är det därför viktigt att förbereda ett intyg på förvaltarens utnämning och dennes samtliga befogenheter.

Speciellt viktigt är att intyget nämner de befogenheter som vi redan på förhand vet att en spansk konkursförvaltare inte innehar.

Utöver detta intyg måste en fullmakt ställas ut till den person som ska agera ombud för konkursförvaltaren i Spanien.

Dessa dokument kan tyckas vara en ren formalitet, men som vi kommer att redogöra för nedan är det exakta innehållet viktigt, just för att kunna styrka att en svensk konkursförvaltare enligt svensk lag får utföra sitt uppdrag på sätt som en förvaltare utnämnd i Spanien inte har möjlighet till.

Hinder som en svensk konkursförvaltare kan stöta på i Spanien

Inledningsvis bör vi ha klart för oss att en svensk konkursförvaltare måste rätta sig efter de formaliteter som spansk lag kräver för vissa typer av avtal och rättshandlingar.

Ett avtal om försäljning och köp av fastighet bör till exempel upprättas och skrivas under inför notarie. Efter detta ska skatt på köpet betalas in och ägarbytet registreras i det spanska fastighetsregistret.

Sådana formaliteter förklarar vikten av att noga förbereda de dokument som den svenska konkursförvaltaren - och dennes ombud - ska använda sig av i Spanien.

En spansk notarie är ansvarig för att kontrollera att de avtal som skrivs på inför henne eller honom uppfyller de krav som lagen ställer. Därför måste notarien kontrollera både att rättshandlingen i sig är lagenlig och att personen som utför den har rätt att göra det.

För fastighetsregistret - där köpet ska registreras och köparen skrivs in som ny ägare - gäller liknande regler.

Vi bör ha i åtanke att spanska notarier och fastighetsregistrets kunskap om en konkursförvaltares befogenheter förstås grundar sig på spansk lagstiftning och det kan vara svårt att få dem att godta, exempelvis, att en svensk konkursförvaltare genomför en direkt försäljning av en fastighet utan specifikt tillstånd från domstol.

Om vi hamnar inför spansk domstol finns dessutom en viss risk för att rätten inte vill tillämpa vissa delar av svensk lag, med argumentet att de står i strid med grundläggande principer i den spanska rättsordningen.

Detta kan till exempel gälla en svensk konkursförvaltares befogenhet att i många fall handla utan att behöva be om tillstånd från domstol eller annan myndighet. Även om detta är helt normalt i Sverige kan en spansk domstol anse att rättens övergripande kontroll över spanska konkursförfaranden är till för att slå vakt om grundläggande principer i den spanska rättsordningen och därför måste en sådan kontroll existera även för en utländsk konkursförvaltare.

För att kunna avfärda ett sådant argument måste vi kunna visa på att den svenska konkursförvaltaren handlar helt korrekt och i enlighet med svensk lagstiftning.

Även i detta avseende är intyget på konkursförvaltarens utnämning och dennes befogenheter enligt svensk lag en mycket viktig handling. Dessutom finns möjligheten att skaffa ett intyg om gällande lagar i Sverige.

När det slutligen kommer till att betala in skatt på försäljningen till de spanska skattemyndigheterna måste den skattskyldige identifieras genom ett spanskt skatteregistreringsnummer.

I Spanien står som tidigare nämnts gäldenären kvar som

innehavare av tillgångarna fram till försäljningen och det är därför dennes identitetsnummer som kommer att användas vid inbetalningen av skatt.

När det kommer till försäljningen av en tillgång som tillhört en person försatt i konkurs i Sverige, ingår denna tillgång i ett konkursbo med egen juridisk personlighet.

Denna följd av de två olika systemens sätt att behandla gäldenärens tillgångar är mer komplex än den kan tyckas vid första anblicken: om vi ansöker om ett skatteregistreringsnummer för en juridisk person som saknar motsvarighet i spansk lagstiftning måste spanska myndigheter ta ställning till hur och om en sådan juridisk person ska behandlas inom det spanska systemet.

Det finns dock i praktiken mindre komplicerade och tidsödande mekanismer som med fördel kan användas för att lösa frågan om skatteregistreringsnummer.

En smidig försäljning i Spanien är möjlig med rätt förberedelser

Som vi sett ovan skiljer sig de båda ländernas system åt på vissa punkter. Dock är det värt att betona att det finns mekanismer – både de som EU:s förordningar tillhandahåller och sådana som utvecklas i praktiken – som gör att dessa båda system har alla möjligheter att kunna samverka på ett smidigt sätt.

Många gånger tvekar fordringsägare och konkursförvaltare när tillgångar dyker upp utomlands och förlorar därmed tid.

När fastigheter inte underhålls, produktionsenheter snabbt förlorar i värde och möjligheter till försäljning går förlorade innebär detta en onödig förlust för konkursboet. Det är därför värt att våga handla även vad gäller tillgångar i Spanien.

Visst är det nödvändigt att ställa in sig på att processen inte kommer att kunna vara exakt densamma som i Sverige – men med rätt förberedelser och korrekt information finns alla möjligheter att utan onödiga dröjsmål kunna sälja tillgångar i Spanien.